

дасть змогу організувати процес формування індивідуальних особливостей, а також проявити ініціативність, активність, працьовитість, сміливість, рішучість, психічну стійкість і фізичну працездатність кожного учня.

Основними розділами стратегії управління процесом фізичної підготовки школярів засобами народних ігор можуть стати: вивчення змісту та умов проведення народних ігор; планування і проведення підготовки ігор на уроках; визначення засобів, методів і форм реалізації ігор; розподіл ролей з урахуванням підготовленості школярів; планування раціонального режиму гри; перегляд проведення народних ігор; розробка плану організації кожної гри; планування засобів народних ігор у системі фізичного виховання; відпрацювання тактики побудови гри та умов її проведення; підготовка допоміжного обладнання; аналіз результатів проведення гри.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Вітошинська Н. Використання українських народних ігор на уроках фізичної культури. *Українознавство*. XXIII Всеукраїнська конференція. 2021. № 1(78). DOI: [https://doi.org/10.30840/2413-7065.1\(78\).2021.227068](https://doi.org/10.30840/2413-7065.1(78).2021.227068)
2. Кругляк О. Я., Кругляк Н. П. Від гри до здоров'я нації. Рухливі та українські народні ігри, естафети на уроках фізичної культури: метод. посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2000. 80 с.
3. Непша О. В., Суханова Г. П., Ушаков В. С. Українські народні рухливі ігри як засіб національно-патріотичного виховання учнів на уроках фізичної культури та позаурочний час. *Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи*: зб. матеріалів V Міжн. наук.-практ. Інтернет-конф., 20 вересня 2016 р. 2016. № 5. С. 123–127.
4. Приступа Є., Левків В., Слімаковський О. Українські народні ігри: монографія. Л.: ЛДУФК, 2021. 432 с.
5. Приступа Є., Слімаковський О., Лук'янченко М. Українські народні рухливі ігри, розваги та забави: методологія, теорія і практика. Дрогобич: Вимір, 1999. 449 с.
6. Цюль А. В. Українські народні ігри та забави: навчальний посібник. Луцьк: Волинське обласне редакційно-видавниче підприємство «Надтир'я», 1994. 96 с.

REFERENCES

1. Vitoshyn'ska, N. (2021). Vykorystannya ukrayins'kykh narodnykh ihor na urokakh fizychnoy kul'tury [The use of Ukrainian folk games in physical education lessons]. *Ukrayinoznavstvo*. XXIII Vseukrayins'ka konferentsiya. № 1(78). DOI: [https://doi.org/10.30840/2413-7065.1\(78\).2021.227068](https://doi.org/10.30840/2413-7065.1(78).2021.227068) [in Ukrainian]
2. Kruhlyak, O. YA., Kruhlyak, N. P. (2000). Vid hry do zdorov'ya natsiyi. Rukhlyvi ta ukrayins'ki narodni ihry, estafety na urokakh fizychnoy kul'tury [From play to the health of the nation. Mobile and Ukrainian folk games, relay races in physical education lessons]: metod. posibnyk. Ternopil': Pidruchnyky i posibnyky. 80 s. [in Ukrainian]
3. Nepsha, O. V., Sukhanova, H. P., Ushakov, V. S. (2016). Ukrayins'ki narodni rukhlyvi ihry yak zasib natsional'no-patriotichnoho vykhovannya uchniv na urokakh fizychnoy kul'tury ta pozaurochnyy chas [Ukrainian folk outdoor games as a means of national-patriotic education of students in physical education lessons and after-school hours]. *Humanitarnyy prostir nauky: dosvid ta perspektyvy: zb. materialiv V Mizhnar. nauk.-prakt. internet-konf.*, 20 veresnya 2016 r. № 5. S. 123–127. [in Ukrainian]
4. Prystupa, YE., Levkiv, V., Slimakovs'ky, O. (2021). Ukrayins'ki narodni ihry [Ukrainian folk games]: monohrafiya. L.: LDUFK. 432 s. [in Ukrainian]
5. Prystupa, YE., Slimakovs'ky, O., Luk'yanchenko, M. (1999). Ukrayins'ki narodni rukhlyvi ihry, rozvahy ta zabavy: metodolohiya, teoriya i praktyka [Ukrainian folk outdoor games, entertainment and fun: methodology, theory and practice]. *Drohobych: Vymir*, 1999. 449 s. [in Ukrainian]
6. Ts'os', A. V. (1994). Ukrayins'ki narodni ihry ta zabavy [Ukrainian folk games and fun]: navchal'nyy posibnyk. Luts'k: Volyns'ke oblasne redaktsiyno-vydavnyche pidpryyemstvo «Nadstyr'ya». 96 s. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЯРОВИЙ Вадим – аспірант спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.
Наукові інтереси: використання народних ігор на уроках фізичної культури.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

YAROVYI Vadym – postgraduate student specialty 011 Educational, pedagogical sciences of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University.
Scientific interests: using folk games in physical education lessons.

Стаття надійшла до редакції 17.03.2025 р.
Стаття прийнята до друку 28.03.2025 р.

УДК 373.32:001.895

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-218-383-388

ЦУКАНОВА Наталія –

кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6480-8717>
e-mail: tsukanova-nata@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

В умовах стрімких змін у системі освіти, формування готовності майбутніх учителів початкових класів до інноваційної педагогічної діяльності набуває особливої актуальності. Сучасний педагог повинен не тільки володіти традиційними методами

викладання, а й уміти адаптуватися до нових викликів, використовуючи інноваційні підходи та технології. Це вимагає переосмислення змісту та структури професійної підготовки педагогів.

У статті аналізується сутність поняття «готовність до інноваційної педагогічної діяльності», виявляються її основні компоненти: мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційно-діяльнісний та рефлексивно-оцінний. Кожен із них розкривається як найважливіший елемент формування професійної компетентності майбутнього вчителя початкових класів, що забезпечує його здатність до перетворення освітнього процесу.

Окрему увагу приділено аналізу чинників, що впливають на процес формування цієї готовності, включно з як особистісними особливостями студентів, так і особливостями освітнього середовища. Підкреслюється важливість комплексного підходу, що включає не тільки навчання, а й практико-орієнтовану діяльність, а також елементи самоаналізу та рефлексії.

Розглядаються зарубіжні та українські підходи до підготовки педагогів, здатних до інновацій. Аналізуються успішні практики, що включають використання адаптивних технологій, інтеграцію доповненої реальності в навчальний процес, а також розвиток ІК-компетентності через неформальні форми освіти. Ці підходи порівнюються з метою виявлення загальних тенденцій та специфічних особливостей.

Запропоновано структурно-функціональну модель формування готовності, що включає послідовні етапи - від мотиваційно-орієнтувального до рефлексивно-узагальнюючого. Модель акцентує увагу на необхідності активного залучення студентів до освітнього процесу, реалізації проєктів і впровадження інноваційних педагогічних рішень.

Таким чином, стаття розкриває комплексне розуміння процесу формування готовності до інноваційної педагогічної діяльності, а також пропонує практичні інструменти та підходи, застосовні в системі професійної підготовки вчителів. Матеріали дослідження можуть бути корисними як педагогічним вишам, так і освітнім установам, зацікавленим у підвищенні якості підготовки майбутніх фахівців.

Ключові слова: інновації, інноваційні технології, початкова школа, інтерактивне навчання, навчальні інновації, штучний інтелект, гейміфікація.

TSUKANOVA Nataliia –

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer of the Department of Pre-school and
Primary school education of
Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6480-8717>
e-mail: tsukanova-nata@ukr.net

FORMATION OF READINESS FOR INNOVATIVE PEDAGOGICAL ACTIVITY OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS

In the context of rapid changes in the education system, the formation of future primary school teachers' readiness for innovative pedagogical activities is of particular relevance. A modern teacher must not only master traditional teaching methods, but also be able to adapt to new challenges using innovative approaches and technologies. This requires a rethinking of the content and structure of teacher training.

The article analyzes the essence of the concept of "readiness for innovative pedagogical activity", identifies its main components: motivational and value, cognitive, operational and activity, and reflective and evaluative. Each of them is revealed as the most important element of the formation of the future teacher's professional competence, which ensures his/her ability to transform the educational process.

Particular attention is paid to the analysis of factors influencing the process of forming this readiness, including both the personal characteristics of students and the characteristics of the educational environment. The importance of an integrated approach is emphasized, which includes not only learning, but also practice-oriented activities, as well as elements of self-analysis and reflection.

Foreign and Ukrainian approaches to training teachers capable of innovation are considered. Successful practices are analyzed, including the use of adaptive technologies, integration of augmented reality into the educational process, and development of IR competence through non-formal education. These approaches are compared to identify common trends and specific features.

A structural and functional model of readiness formation is proposed, which includes successive stages - from motivational and orientation to reflective and generalizing. The model emphasizes the need to actively involve students in the educational process, implement projects and introduce innovative pedagogical solutions.

Thus, the article reveals a comprehensive understanding of the process of forming readiness for innovative pedagogical activity, and offers practical tools and approaches applicable to the system of teacher training. The materials of the study can be useful for both pedagogical universities and educational institutions interested in improving the quality of training of future specialists.

Key words: innovations, innovative technologies, elementary school, interactive learning, educational innovations, artificial intelligence, gamification.

Постановка і обґрунтування актуальності проблеми. Готовність до інноваційної педагогічної діяльності можна визначити як сукупність знань, умінь та особистісних якостей, необхідних для успішного впровадження та реалізації інноваційних підходів в освітній процес. Це поняття включає в себе як професійні компетенції, так і мотивацію до постійного навчання та саморозвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему використання інноваційних педагогічних технологій, а саме особливості професійної підготовки учителя початкової ланки ґрунтовно досліджено у працях відомих педагогів, науковців, дослідників А. Алексюка, Н. Бібік, О. Біди, Л. Коваль, С. Мартиненко, Н. Ничкало, О. Савченко,

Л. Хомич, Л. Хоружої та ін. Наголосимо, що вчені О. Комар, О. Пометун, С. Сисоєва, О. Шапран та ін. присвятили праці професійній підготовці вчителів початкової школи до використання нововведень і підготовку майбутнього вчителя до інноваційної педагогічної діяльності. Однак, враховуючи сучасні вимоги суспільства, а також реалізацію нового закону про вищу освіту, який передбачає необхідність адаптувати вищу освіту за європейськими стандартами та надати можливість студентам педагогічних спеціальностей обирати індивідуальні освітні траєкторії, актуальною стає проблема обґрунтування педагогічних умов ефективної підготовки майбутнього вчителя початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності.

Мета статті – розкрити шляхи формування готовності майбутніх вчителів початкових класів до інноваційної педагогічної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розглянемо ключові характеристики поняття «готовність до інноваційної педагогічної діяльності». До основних компонентів готовності до інноваційної педагогічної діяльності відносяться:

1. Мотиваційний компонент – включає внутрішню настанову на новаторство, інтерес до інновацій, прагнення до професійного зростання та поліпшення якості освіти.

2. Когнітивний компонент – передбачає наявність знань про інноваційні технології, методики, сучасні педагогічні теорії та практики.

3. Операціональний компонент – відображає практичні вміння та навички з розроблення, адаптації та впровадження інноваційних рішень в освітній процес.

4. Рефлексивний компонент – включає здатність до самоаналізу, критичної оцінки своєї педагогічної діяльності, виявлення та усунення недоліків, а також прогнозування наслідків нововведень.

Готовність – це не тільки знання інноваційних методів, а й психологічна установка на зміни та прийняття нових педагогічних завдань. Вона формується в процесі професійної підготовки та накопичується під час педагогічної практики. Важливу роль відіграє освітнє середовище, що підтримує експериментування і творчий підхід до навчання. Таким чином, готовність до інноваційної діяльності є важливим показником професійної зрілості майбутнього вчителя, що визначає його здатність ефективно реагувати на виклики часу та розвивати освітню практику.

Інноваційна педагогічна діяльність спрямована на поліпшення якості освіти, впровадження нових технологій і методів навчання, а також на розвиток критичного мислення та творчих здібностей учнів. В умовах світу, що швидко змінюється, вчителі мають бути готові адаптуватися до нових вимог і використовувати сучасні інструменти для досягнення освітніх цілей [5].

Основні значення інноваційної педагогічної діяльності:

1. Оновлення змісту освіти. Інновації дають змогу інтегрувати актуальні знання та вміння, які відповідають сучасним вимогам суспільства та ринку праці.

2. Підвищення ефективності навчального процесу. Нові педагогічні технології роблять навчання цікавішим, доступнішим і результативнішим, сприяють індивідуалізації та диференціації освіти.

3. Формування компетентностей XXI століття. Креативність, критичне мислення, комунікативні навички, цифрова грамотність – усе це розвивається завдяки впровадженню інноваційних підходів.

4. Стимулювання професійного розвитку вчителя. Робота з інноваціями вимагає від педагога постійної самоосвіти, участі в науково-методичній роботі, що сприяє його професійному зростанню.

5. Створення освітнього середовища, орієнтованого на розвиток особистості. Інновації формують відкрите, підтримуюче та стимулююче середовище, у якому учень стає активним учасником освітнього процесу.

Практична значущість:

– Підвищується мотивація учнів.

– Збільшується ступінь залученості в навчальний процес.

– Знижується рівень формалізму та репродуктивності в навчанні.

– Покращуються результати освоєння навчального матеріалу.

Таким чином, інноваційна педагогічна діяльність є невід'ємною частиною сучасної освіти, відкриваючи нові горизонти для ефективного навчання та всебічного розвитку учнів.

Формування готовності до інноваційної педагогічної діяльності залежить від безлічі чинників, а саме:

Освітні програми: Якість і зміст навчальних курсів, спрямованих на підготовку майбутніх учителів, відіграють ключову роль у формуванні їхньої готовності до інновацій.

Практична підготовка: Досвід роботи в освітніх установах, участь у проєктах і стажуваннях сприяють розвитку необхідних навичок і вмінь.

Особистісні якості: Відкритість до нового, креативність, ініціативність і здатність до самоаналізу є важливими характеристиками, що сприяють готовності до інноваційної діяльності.

Формування готовності до інноваційної педагогічної діяльності майбутніх учителів початкових класів – це складний процес, що залежить від цілої низки взаємопов'язаних чинників. Ці чинники можна умовно поділити на внутрішні (особистісні) та зовнішні (соціально-педагогічні).

Внутрішні чинники: Мотивація до професійної діяльності. Особистісний інтерес до професії вчителя, прагнення до самореалізації та саморозвитку відіграють ключову роль у готовності освоювати та застосовувати нововведення.

Когнітивний рівень: Знання в галузі педагогіки, психології, сучасних освітніх технологій, обізнаність щодо тенденцій розвитку освіти.

Креативність та інноваційне мислення: Здатність пропонувати нестандартні рішення, бачити нові можливості в навчанні, прагнення до експерименту.

Рефлексивні вміння: Навички самоаналізу, критичного осмислення результатів своєї діяльності та готовність до професійної корекції.

Рівень професійної ідентичності: Усвідомлення себе як майбутнього педагога, прийняття педагогічних цінностей, упевненість у значущості професії.

Зовнішні чинники: Якість педагогічної підготовки. Зміст і структура освітньої програми, наявність дисциплін, орієнтованих на інноваційну діяльність, практико-орієнтований підхід.

Психолого-педагогічна підтримка: Роль наставників, кураторів, викладачів, які підтримують студентів в освоєнні інноваційних практик.

Освітнє середовище: використання цифрових і хмарних технологій, організація проєктної та дослідницької діяльності, наявність ресурсів для самостійного навчання.

Соціальні настанови та очікування. Рівень інноваційної культури в освітніх закладах, соціальний запит на педагогів, які володіють сучасними методами.

Система професійної практики. Можливості для впровадження інноваційних ідей у процесі педагогічної практики, наявність зворотного зв'язку та оцінки ефективності.

Формування готовності майбутніх учителів до інноваційної діяльності є ключовим напрямом у педагогічній освіті як за кордоном, так і в Україні. Розглянемо основні підходи, що застосовуються в різних країнах.

Зарубіжні та українські підходи можна об'єднати за такими напрямками.

Персоналізоване навчання з використанням адаптивних технологій. У міжнародній практиці активно впроваджуються адаптивні хмарні системи навчання, які дають змогу персоналізувати освітній процес для майбутніх педагогів. Такі системи забезпечують сталий розвиток педагогічної освіти, адаптуючись до індивідуальних потреб учнів.

Інтеграція STEM-освіти та технологій доповненої реальності. Впровадження інструментів доповненої реальності, як-от Google Expeditions та Google Lens, сприяє підвищенню мотивації студентів і відповідає сучасним тенденціям STEM-освіти. Однак існують проблеми, пов'язані з недостатньою обізнаністю викладачів та відсутністю методичних матеріалів.

Використання хмарних сервісів у неформальній освіті. Розвиток хмарних технологій дає змогу організовувати навчання поза формальними рамками, що сприяє підвищенню ІК-компетентності майбутніх учителів. Такі підходи включають проведення семінарів, тренінгів та літніх шкіл, спрямованих на освоєння сучасних технологій [10].

В Україні активно розвиваються форми неформальної освіти, як-от семінари, тренінги та літні школи, спрямовані на підвищення ІК-компетентності майбутніх учителів та освоєння сучасних хмарних технологій.

Розглянемо модель формування готовності майбутніх учителів початкових класів до інноваційної педагогічної діяльності.

Розроблення моделі формування готовності передбачає системний підхід, що включає цілі, етапи, компоненти, методи та критерії оцінювання [9]. Нижче представлено узагальнену структурно-функціональну модель, засновану на сучасних підходах у педагогіці.

Мета моделі:

Формування стійкої готовності майбутніх учителів до здійснення інноваційної педагогічної діяльності через інтеграцію теоретичної підготовки, практико-орієнтованої діяльності та розвитку мотиваційно-ціннісної сфери.

Компоненти моделі

Мотиваційно-ціннісний компонент

– Установки на саморозвиток і професійне самовдосконалення

– Розуміння значущості інновацій в освіті

– Професійна мотивація

– Когнітивний компонент

– Знання про сутність інноваційної діяльності

– Уявлення про сучасні педагогічні технології

– Усвідомлення значущості рефлексії та критичного мислення

– Операційно-діяльнісний компонент

– Навички проєктування інноваційних педагогічних рішень

– Володіння сучасними ІКТ, методиками активного навчання

– Уміння інтегрувати інновації в навчальний процес

Рефлексивно-оцінний компонент

– Уміння аналізувати ефективність застосовуваних методик

– Готовність до корекції своєї педагогічної діяльності

– Навички самооцінки та професійного самопостереження

Етапи реалізації моделі: мотиваційно-орієнтувальний етап – ознайомлення із сутністю інновацій, формування позитивної мотивації; теоретико-практичний етап – опанування теоретичних засад інноваційної педагогіки, участь у практичних тренінгах, кейсах, майстер-класах; проєктно-експериментальний етап – розробка й реалізація власних педагогічних проєктів, впровадження інноваційних методик в умовах практики; рефлексійно-узагальнювальний етап – аналіз особистого досвіду інноваційної діяльності, підготовка портфоліо, самооцінка готовності педагога.

Методи та засоби реалізації: проєктне та проблемне навчання, тренінги, майстер-класи, практикуми, використання цифрових освітніх платформ, індивідуальні та групові рефлексивні завдання, моделювання педагогічних ситуацій

Критерії оцінювання готовності: рівень теоретичної обізнаності, ступінь сформованості мотивації, якість реалізованих інноваційних проєктів, рефлексивні здібності та вміння самоаналізу.

Модель може адаптуватися під умови конкретного вишу та освітньої програми. Вона дає змогу забезпечити системний і цілеспрямований розвиток професійної готовності майбутніх учителів.

Для успішного формування готовності майбутніх учителів до інноваційної педагогічної діяльності можна використовувати різні методи [7]:

Проєктна діяльність: Участь у проєктах дає змогу студентам застосовувати теоретичні знання на практиці, розвивати навички командної роботи та креативного мислення.

Моделювання педагогічної діяльності: Створення ситуацій, наближених до реальних умов роботи вчителя, допомагає студентам розвивати професійні компетенції та впевненість у своїх силах [1].

Курси підвищення кваліфікації: Регулярне навчання та участь у семінарах з нових методів і технологій навчання сприяють підтримці актуальності знань і вмінь.

Педагогічний колектив відіграє важливу роль у формуванні готовності майбутніх учителів до інноваційної діяльності. Наставництво, підтримка та обмін досвідом між викладачами сприяють створенню атмосфери, що сприяє інноваціям. Важливо, щоб досвідчені педагоги ділилися своїми знаннями та практиками з молодими фахівцями.

Впровадження інноваційних підходів в освітній процес може бути проілюстровано прикладами успішних практик. Наприклад, використання технологій змішаного навчання, проєктного навчання або гейміфікації дає змогу зробити процес навчання більш інтерактивним і захопливим для учнів [2].

Незважаючи на важливість інноваційної діяльності, існують певні проблеми та перешкоди, які можуть ускладнити її реалізацію. До них належать:

Опір змін: Деякі педагоги можуть бути не готові приймати нові підходи та технології.

Нестача ресурсів: Обмежені фінансові та матеріальні ресурси можуть стати серйозною перешкодою для впровадження інновацій.

Відсутність підтримки з боку адміністрації: Без підтримки керівництва освітнього закладу складно реалізувати інноваційні проєкти.

Висновки та перспективи подальших розвідок наперед. Формування готовності до інноваційної педагогічної діяльності майбутніх учителів початкових класів є актуальною темою для подальших досліджень. Необхідно вивчити вплив різних чинників на готовність до інновацій, а також розробити нові методи та підходи, що сприятимуть успішній підготовці педагогів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Гончарук О. В. Формування інноваційної компетентності майбутнього вчителя нової української школи. 2023. URI: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/42499>
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. К.: Академвидав, 2004. 352 с.
3. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладчик Н.П. Наволокова. Х.: Вид. група «Основа», 2009. 176 с.
4. Калюжка Н.С. Закономірності та принципи формування інноваційної компетентності майбутніх учителів початкової школи. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2016. № 2 (56). С. 270–277.
5. Коваль Л. В. Професійна підготовка майбутніх учителів у контексті розвитку початкової освіти: монографія. [2-е вид., перероб. і допов.]. Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2012. 343 с.
6. Машкіна Л. Теоретичні засади інноваційнопрофесійної підготовки майбутніх педагогів. *Педагогічний альманах*. 2018. Вип. 38. С. 114–119.
7. Собченко Т. М. Підготовка майбутніх педагогів до інноваційної професійної діяльності. *Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія»*. Харків, 2020. Вип. 63. С. 159–167.
8. Упатова І. П. Проблема підготовки майбутніх учителів початкових класів до інноваційної діяльності.

Теорія і методика професійної освіти. 2020. № 21 (3). С. 133–136.

9. Цуканова Н. Інноваційна діяльність вчителя початкових класів. *Наукові записки*. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: ЦДУ ім. В. Винниченка, 2024. Вип. 215. С. 322–325.

10. Haleta Y.; Mukan N.; Voloshyna O., Gelbak A.; Dmytrasevych N. Planning for sustainable development through the integration of pedagogical and psychological technologies for language learning in the context of digitalization. *Int. J. Sustain. Dev. Plan.* 2023. № 18. С. 1079–1087.

REFERENCES

1. Honcharuk, O. V. (2023). Formuvannya innovatsiyanoi kompetentnosti maybutn'oho vchytelya novoyi ukraiyins'koyi shkoly [Formation of innovative competence of the future teacher of the new Ukrainian school]. URI: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/42499> [in Ukrainian]
2. Dychkivska, I. M. (2004). Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii [Innovative pedagogical technologies]: navchalnyi posibnyk. K.: Akademvydav. 352 s. [in Ukrainian]
3. Entsiklopediia pedahohichnykh tekhnolohii ta innovatsii (2009). [Encyclopedia of pedagogical technologies and innovations] / Avtor-ukladchik N. P. Navolokova. Kh.:Vyd. hrupa «Osnova». 176 s. [in Ukrainian]
4. Kalyuzhka, N. S. (2016). Zakonomirnosti ta pryncypy formuvannya innovatsiyanoi kompetentnosti maybutnikh uchyteliv pochatkovoyi shkoly [Patterns and principles of formation of innovative competence of future primary school teachers]. *Pedahohichni nauky: teoriya, istoriya, innovatsiyni tekhnolohiyi*. № 2 (56). S. 270–277. [in Ukrainian]
5. Koval', L. V. (2012). Profesiyna pidhotovka maybutnikh uchyteliv u konteksti rozvytku pochatkovoyi osvity [Professional training of future teachers in the context of the development of primary education]: monohrafiya. [2-e vyd., pererob. i dopov.]. Donets'k : LANDON-KHKHI. 343 s. [in Ukrainian]
7. Sobchenko, T. M. (2020). Pidhotovka maybutnikh pedahohiv do innovatsiyanoi profesiynoyi diyal'nosti [Preparation of future teachers for innovative professional activity]. *Zbirnyk naukovykh prats' «Pedahohika ta psykholohiya»*. Kharkiv. Vyp. 63. S. 159–167. [in Ukrainian]
8. Upatova, I. P. (2020). Problema pidhotovky maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv do innovatsiinoi diialnosti [The problem of preparing future primary school teachers for innovation]. *Teoriia i metodyka profesiinoi osvity*. № 21(3). P. 133–136. [in Ukrainian]
9. Tsukanova, N. (2024). Innovatsiina diialnist vchytelia pochatkovykh klasiv [Innovative activities of primary school teachers]. *Naukovi zapysky. Seriia: Pedahohichni nauky*. Kropyvnytskyi: TsDU im. V. Vynnychenka. Vyp. 215. S. 322–325. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-215-322-325> [in Ukrainian]
10. Haleta, Y.; Mukan, N.; Voloshyna, O.; Gelbak, A.; Dmytrasevych, N. (2023). Planning for sustainable development through the integration of pedagogical and psychological technologies for language learning in the context of digitalization. *Int. J. Sustain. Dev. Plan.* № 18. S. 1079–1087. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЦУКАНОВА Наталія – кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутнього вчителя початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

TSUKANOVA Nataliia – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Senior Lecturer of the Department of Pre-school and Primary school education of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University.

Scientific interests: professional training of the future primary school teachers to innovative pedagogical activity.

Стаття надійшла до редакції 18.03.2025 р.

Стаття прийнята до друку 29.03.2025 р.

УДК378.018.43:793.3]:355.01(477)

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-218-388-392

ПАХОЛЬЧАК Євгенія –

викладач кафедри музикознавства,
інструментальної підготовки та
хореографії Вінницького державного
педагогічного університету імені
Михайла Коцюбинського
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5068-0065>
e-mail: pakholchak.evgenia@vspu.edu.ua

ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ НА ВІННИЧЧИНІ У 1940-1960-Х РОКАХ

Розвиток хореографічної підготовки у регіональному контексті є важливим аспектом вивчення національної культурної спадщини.

У статті здійснено комплексний аналіз процесу становлення та розвитку хореографічної підготовки на території Вінницької області впродовж 1940–1960-х років. Розкрито історичні передумови виникнення системи хореографічної освіти в регіоні, що формувалися в умовах активного впливу соціокультурних трансформацій та ідеологічного тиску з боку радянської влади. Простежено динаміку трансформації освітньо-культурного простору регіону, зокрема в контексті розвитку художньої самодіяльності та появи професійних танцювальних колективів. Зосереджено увагу на аналізі змісту хореографічної підготовки, репертуарної політики, методичних підходів до навчання майбутніх фахівців. Розглянуто внесок окремих митців, керівників ансамблів, педагогів та діячів культури, які сприяли популяризації українського народного танцю та формуванню основ професійної підготовки хореографів у регіоні. Значне місце у дослідженні займає аналіз впливу державної політики на розвиток хореографічного мистецтва, зокрема на зміст освітніх програм, фінансування та ідеологічний контроль за мистецькою діяльністю. Визначено, що саме у другій половині ХХ століття було закладено важливі засади змістового наповнення хореографічної підготовки, що дозволило в подальшому формувати стабільну систему фахової освіти у сфері хореографії.

Дослідження ґрунтується на аналізі архівних документів, спогадів очевидців, історичних джерел, звітної документації та наукової літератури. Зазначені матеріали дозволяють об'єктивно оцінити хореографічне виховання як вагомий елемент культурної політики регіону та важливу складову формування естетичних і національних цінностей молоді.

Перспективи подальших розвідок вбачаємо в дослідженні проблеми кадрового забезпечення та впливу політичної ідеології на процес формування та розвитку хореографічної підготовки на Вінниччині.

Ключові слова: танцювальні гуртки, хореографічні колективи, хореографічна підготовка, танець, культурний розвиток, мистецька освіта, хореографічне мистецтво Вінниччини.

PAKHOLCHAK Yevgeniia –

a teacher of the department of musicology,
instrumental training and choreography
of the M. Kotsyubynskyi Vinnytsia State Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5068-0065>
e-mail: pakholchak.evgenia@vspu.edu.ua

FORMATION AND DEVELOPMENT OF CHOREOGRAPHIC TRAINING IN VINNYCHY REGION IN THE 1940-1960-S

The article presents a comprehensive analysis of the development and evolution of choreographic training in the Vinnytsia region during the 1940s–1960s. It reveals the historical prerequisites for the emergence of a choreographic education system in the region, shaped under the influence of socio-cultural transformations and ideological pressure from the Soviet authorities. The study traces the transformation of the region's educational and cultural landscape, particularly in the context of the development of amateur artistic activities and the establishment of professional dance ensembles. Particular attention is paid to the content of choreographic training, repertoire policies, teaching strategies, and the interaction between traditional folk dance and Soviet ideological directives. The article examines the contributions of prominent cultural figures, including educators, choreographers, and local artists, who played a pivotal role in fostering the artistic growth of the region and in promoting Ukrainian folk dance traditions. Special emphasis is placed on the influence of state policy, including centralized control over artistic expression, state-sponsored cultural initiatives, and educational reforms aimed at standardizing artistic instruction. It is established that the second half of the twentieth century was a formative period that laid the groundwork for the development of a stable and professional system of choreographic education.

The study is grounded in an analysis of archival records, memoirs, historical documents, official reports, and scholarly publications. These materials provide a nuanced and multifaceted perspective on choreographic training as an essential component of regional cultural identity and an effective medium for shaping national consciousness and aesthetic education among the youth.

We see prospects for further exploration in studying the problem of staffing and the influence of political ideology on the process of formation and development of choreographic training in the Vinnytsia region.